

LA MÀQUINA ESCURABUTXAQUES

La Mercè arribà a casa tota enfredorida. L'hivern era dur i aquest més que els anteriors, o potser era l'edat, que ja li pesava. En Joan devia estar al caure, ja calia que s'afanyés. En Joan arribà i es tragué l'abric, es fregà les mans i entrà a la cuina:

- Com va el dinar? Ja el tenim a punt?
- Sí, home, no vegis quin dia he tingut, m'havia descuidat de comprar la fruita i amb aquest temps haver de sortir ja té mèrit, m'hauries de fer un monument.
- Doncs, mira -li donà una capseta embolicada en un paper de molts colors-, això és perquè ets tan maca i treballadora.
- Què t'ha passat? Quin sant és avui?
- Res, que després de la feina hem anat a fer el vermut i jo que em faig el fanfarró i els dic: mireu, nois, fixeu-vos bé que amb aquestes monedes trauré la grossa de la màquina i així compraré a la dona aquell rellotge que tant li agrada. I vulgues o no, creure't-ho: va i em toca.
- Noi, això sí que és xamba. Serà qüestió de provar-ho més sovint, no trobes?

Es van posar a dinar. Després tenien feina, ell havia de visitar uns clients i ella anar a donar classe a l'institut. Cap dels dos tenia ganes d'anar a treballar, però ja se sap, l'obligació mana i el fred o la boira no en són excuses.

Ja sabeu com són els pobles i aquest no era diferent dels altres, així que al dia següent tothom parlava del fet. En Joan estava satisfet: per una vegada, la gent parlava d'ell i per una cosa que no era una desgràcia. Decidí tornar a provar sort; els companys se'n rigueren:

- Això! Ara perdràs el què vas guanyar ahir.
- No, que jo soc molt seriós i no m'agrada de jugar, jo només hi tiro un parell de monedes, com ahir. Que surt: doncs premi; que no: doncs fora, s'ha acabat.

La musiqueta tornà a sonar, altra vegada li havia tocat el premi, semblava mentida. Els companys es quedaren sorpresos i en Joan encara més. Els convidà al vermut, no podia fer menys.

Els dies següents va decidir de no jugar. No es pot temptar la sort i ell ja n'havia tingut prou. Així que els companys ja feien broma d'ell, tant burletes com sempre: Apa, noi, tira-hi, que et tocarà. Però ell era un home de principis i no els en feia cas.

Aquell cap de setmana, semblà que el temps millorava, i la Mercè li digué d'anar a visitar els pares que s'estaven al poblet.. En arribar a Viladrau, s'adonaren que no portaven res per obsequiar-los. Entraren en una botigueta i, coses de la casualitat, hi havia una maquineta d'aquelles de la loteria. La Mercè, en broma que li diu:

- Apa, Joan, demostra'm com t'ho fas amb les màquines aquestes.

I ell que pica, es grata la butxaca i li diu:

— Però només una moneda, eh!, que jo no soc jugador i no es pot temptar la sort. La musiqueta va tornar a sonar. Aquesta vegada marit i muller es miraren esverats. No se'n sabien avenir i els entrà la por al cos. Allò havia de ser un senyal del cel, alguna cosa els passaria. En explicar-ho als seus pares, aquests se'n rigueren:

— Quià! Mercè, que t'has casat amb un home de sort, hi ha a qui totes li ponen i hi ha qui cada vegada la vessa. Tu has tingut la sort de cara, per això no t'has d'amoïnar.

El diumenge, tot tornant cap a Tona, ho comentaren. Els avis els havien explicat que antigament a la Plana de Vic s'hi jugava molt. Decidiren de no parlar amb ningú dels últims esdeveniments. Així, quan els companys d'en Joan el burxaven perquè jugués, ell es feia el distret i els deia que no duia canvi, o bé que tenia pressa. Així passà tot l'hivern i l'afer gairebé s'havia oblidat quan la sort o la desgràcia tornà a aparèixer en forma de premi.

Aquell dia en Joan havia sortit de la feina i, tot anant cap a casa, s'adonà que s'havia oblidat de comprar el pa. Entrà al forn i en anar a pagar s'adonà que no duia canvi. No volia quedar res a deure i va entrar al bar de la cantonada per a canviar. No se li acudí millor idea que ficar un bitllet a la màquina per obtenir el canvi. El resultat fou esfereïdor: sonà la musiqueta i, a més del canvi, li atorgà la grossa.

Tornà a casa pà·lid, esfereït; la Mercè en veure'l s'esverà:

— Què et passa Joan? Et trobes malament?

— M'acaba de tocar altre cop la loteria, això és cosa del diable. Només he anat a canviar una moneda i la musiqueta diabòlica ha començat a sonar altre cop.

Decidiren anar a Vic, potser el bisbe els podria donar una explicació d'aquells fets tan extraordinaris. El senyor bisbe els donà una solució treta d'un llibre d'exorcismes per desfer la maledicció; calia seguir un ritual del segle XV i anar a l'ermita de Lurdes i, davant la Verge, demanar ferventment el seu auxili.

Tota la família es reuní a l'ermita i acompanyaren la cerimònia amb gran devoció; després s'encomanaren a tots els sants i sortiren sense dir un mot.

La vida al poble continuava i en Joan va anar a treballar com sempre. Al migdia, quan tornava cap a casa, un company li va recordar que li devia uns diners. En Joan, per demostrar-se a si mateix que havia desaparegut l'encanteri i a la vegada temptar la sort, va dir-li: espera't un momentet que entro en aquest bar a veure si la màquina me'ls dona. L'altre va riure. Es va sentir una musiqueta. Sobre l'ermita de Lurdes es veié un llampec esfereïdor acompanyat d'un tro eixordador.

Autor: Josep Codina i Fossas